

SCRATCH
PLATFORMUNDA
TOPLUMSAL
CİNSİYET VE LGBT
TEMSİLİ

Çocuklar ve gençler için bir kodlama platformu olarak tasarlanan Scratch'in LGBT ideolojisini teşvik eden içeriklere ve cinsiyet sorgulayıcı ifadelere yer vermesi platformun güvenilirliğini sorguluyor.

Çocuklar ve gençler için bir kodlama platformu olarak tasarlanan **Scratch**, Milli Eğitim Bakanlığı'nın tavsiye ettiği ve Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'nun (BTK) sitesinde sertifikalı bir eğitim programı olarak sunduğu Amerikan menşeli bir kodlama uygulamasıdır. **8-16 yaş arası çocuklara yazılım ve kodlama eğitimi için geliştirilen platformun içeriğinde ise LGBT temsiliyetine yer verildiği görülüyor.**

Kayıt aşamasında, kullanıcı bilgilerinin alındığı bölümde çocuklara "Cinsiyetiniz nedir?" sorusu yöneltiliyor. Sorunun hemen altında ise "Scratch, her cinsiyetten insanı ağırlar" ifadesi göze çarpıyor. **Şıklara baktığımızda kadın ve erkek cinsiyeti haricinde "ikilik-dışı", "başka bir cinsiyet" ve "belirtmek istemiyorum" seçeneklerinin yer aldığını görüyoruz.**

The Scratch logo is displayed in a stylized, bubbly font with a blue outline and orange fill, set against a white background.

Scratch

Cinsiyetiniz nedir?

Scratch, her cinsiyetten insanı ağırlar.

Dişil

Eril

İkilik-dışı

Başka bir cinsiyet:

Bellirmeyi tercih etmiyorum

Bu bilgileri gizli tutacağız. ?

Sıradaki

Kayıt aşamasında çocuklara cinsiyetlerinin sorulduğu ekranda "ikilik-dışı" ve "başka bir cinsiyet" ifadeleri yer alıyor.

Buradaki ikilik-dışı ifadesi, LGBT hareketinin kavramlarından biri olan ve ikili cinsiyeti, yani yalnızca kadın ve erkek cinsiyeti olduğu gerçeğini reddeden, iki cinsiyetten biri olmadığını iddia eden kişilerin kullandığı "non-binary" kavramının Türkçeleştirilmiş hali. Söz konusu seçenekler, çocuklara cinsiyetin seçilebilen ve değiştirilebilen bir özellik olduğunu vurgulayacak şekilde hazırlanmış.

Çocuklara temel kodlama becerileri kazandırmak amacıyla yola çıkan bu platform, LGBT hareketine desteğini açıkça gösteriyor. **Scratch Team (ST) denilen ve uygulamanın yürütülmesi ve düzenlenmesinde rol oynayan ekip LGBT destekçisi üyelere oluşuyor.**

Ayrıca Scratch, topluluk kuralları bölümünde her yaştan, ırktan, “cinsel yönelimden ve cinsiyet kimliğinden” insanı memnuniyetle karşıladıklarını belirtiyor. Söz konusu bölümde “kendi kimliğinizi kutlamanın yollarını bulmanızı ve başkalarının da aynı şeyi yapmasına izin vermenizi umuyoruz” ifadelerine yer veriliyor.

Burada geçen cinsel yönelim ve “cinsiyet kimliği” ifadesi ise doğrudan LGBT hareketine ait olup eşcinsellik, biseksüellik, transseksüellik vb. kavramlara işaret ediyor. Amerika’daki **Massachusetts Teknoloji Enstitüsü (MIT)** tarafından geliştirilen platformun kurucu ortakları arasında LGBT’ye olan desteğiyle bilinen LEGO markasının aynı adlı vakfı LEGO Foundation da bulunuyor.

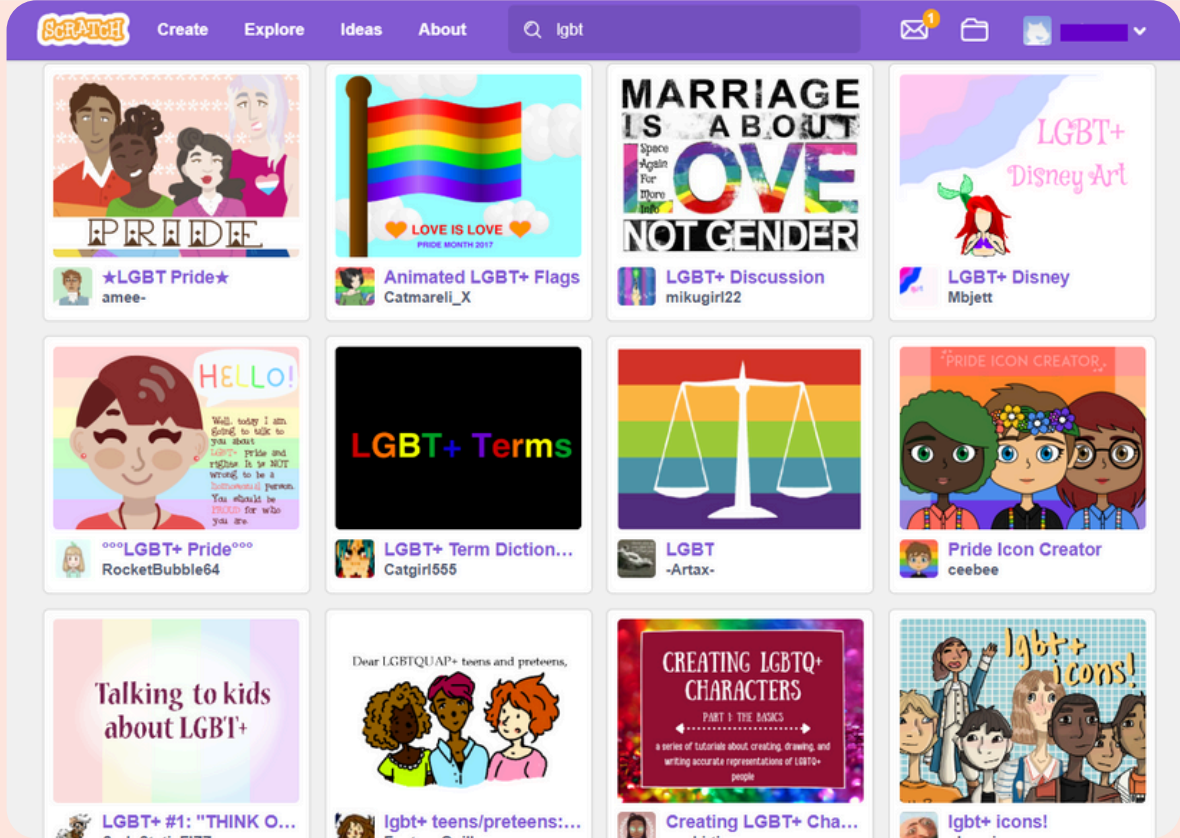
Çocuk ve gençlere yönelik kodlama platformu Scratch, LGBT hareketine desteğini açıkça gösteriyor.

Platforma ilk kez kayıt olan kullanıcılar “yeni Scratch’ci” statüsüyle kaydediliyor. Kendi alanınızda animasyon, oyun gibi projeler oluşturup paylaştığınızda ve diğer kullanıcılarla etkileşime girdiğinizde ise statünüz yükseliyor ve “Scratch’ci” oluyorsunuz.

Sistem kullanıcıları üretmeye, paylaşım yapmaya ve diğer kullanıcılarla etkileşim kurmaya yönlendiriyor. Kullanıcılar birbirleriyle iletişime geçebilmek için yorum ve direkt mesaj bölümünü kullanıyor.

Genellikle İngilizce dilinin ve İngilizce içeriklerin ön plana çıktığı platformda LGBT temalı içeriklere erişim oldukça kolay.

LGBT sembollerinin kullanıldığı projeler “keşfet” kısmının üst sıralarında yayınlanıyor. Arama kısmına ilgili kelimeleri yazdığınızda da LGBT temalı birçok projeye erişim sağlayabiliyorsunuz.

Kodlama platformu Scratch, LGBT temalı sayısız içeriğe erişim sağlıyor.

Scratch platformu, LGBT hareketine desteğini açıkça gösteren bir platform. 2021 yılı “Onur” ayı kutlamaları kapsamında, kullanıcılara yazışmalarda kullanılmak üzere LGBT bayrağı emoji oluşturulduğu biliniyor. Aynı yıl, LGBT üyesi ve LGBT destekçisi kullanıcıları bir araya getirmek üzere Onur Ayı stüdyosu da kurulmuştu.

Stüdyolar, bu platformun grup veya topluluk işlevi gören bölümleri. Kullanıcılar, stüdyonun konusuna uygun olan projelerini buraya yükleyebiliyor ve birbirleriyle sohbet edebiliyor. Bu yıl ise uygulamanın ana sayfasında “Scratch Haberleri” kısmında, Scratch ekibinin “Onur Ayı” kutlama mesajı yayınladığı görülüyor.

The screenshot shows the Scratch website home page. At the top, there are three main sections: 'Scratch'te proje yapmayı öğrenin' (Learn to make projects on Scratch), 'Başlangıç projelerini deneyin' (Try out starter projects), and 'Diğer Scratch'çiler ile bağlantı kurun' (Connect with other Scratchers). Below these are three cards: 'Scratch'te proje yapmayı öğrenin' with a Scratch code block, 'Başlangıç projelerini deneyin' with a colorful star pattern, and 'Diğer Scratch'çiler ile bağlantı kurun' with a grid of user avatars. On the right, the 'Scratch Haberleri' (Scratch News) section is visible, featuring three news items: 'Wellness Month: Peaceful Picnic', 'Happy Pride Month!', and 'New Scratch Design Studio!'. Below the news section, the 'Öne Çıkan Projeler' (Featured Projects) section displays five project thumbnails: 'Prank Your Neighbor Card Game', 'Ice Bird', 'CAKE', 'Vintage Duo Dress-Up', and 'Flappy Robot'.

Ana sayfada yer alan “Scratch Haberleri” bölümünde, Scratch ekibinin “Onur Ayı” kutlama mesajı yayınladığı görülüyor.

Toplumumuzun yönlendirilmeye ve manipülasyona en açık kesimini çocuklar ve gençler oluşturuyor.

Bilişsel gelişimin henüz tamamlanmadığı bir noktada çocuklara eğitim adı altında sunulan bir platformun cinsiyet sorgulayıcı ifadelerle yer vermesi, LGBT temalı içerikleri serbestçe yayınlaması ve çocukları “Onur” adı altında özel projeler oluşturmaya davet etmesi bu platformun güvenilirliğini sorguluyor.

Geçmişteki örneklerden hareketle, LGBT görünürlüğüne katkı sağlayan her platformun bu çabayı daha da ileri boyutlara taşıdığını biliyoruz.

Dolayısıyla ebeveynleri ve eğitimcileri, platformun sakıncalı yönleri konusunda dikkatli olmaya çağırıyoruz.

